

[Gideon.]

forskyldt — stod uden eksistensmuligheder, var nødt til at yde hjælp; men det er jo ikke ligegyldigt, efter hvilken bestemmelse, hjælpen ydes. Forholdet er nemlig det, at hjælpen efter § 281 ydes ud fra helt andre betragtninger end almindelig kommunehjælp, idet bestemmelsen hviler på det hovedsynspunkt, at der fra det offentlige side må drages omsorg for, at indgrebet i de værnepligtiges og deres familiers sædvanlige tilværelse under militærtjeneste bliver så lidt føleligt som muligt. Derfor ydes hjælp efter denne bestemmelse dels i betydelig større omfang — vel med det dobbelte beløb — end almindelig socialhjælp efter § 297, dels, hvad rimeligt er, som særhjælp, altså uden retsvirkninger, medens hjælp efter § 297 ydes med retsvirkninger, derunder navnlig tilbagebetalingspligt.

Jeg forstår så meget mindre den trufne afgørelse, som socialministeriet i det af amtet nævnte cirkulære på foranledning af et folketingsudvalg, der i 1954 behandlede lovforslaget om ændring i disse regler, pålægger både kommunerne og amterne at påse, at misbrug ikke finder sted. Det må da vel også være socialministerens opgave at påse, at misbrug ikke finder sted. Vedkommende socialudvalg og amt har jo netop i det foreliggende tilfælde fulgt ministerens direkte påbud i det pågældende cirkulære.

Der foreligger her et så oplagt misbrug af offentlig hjælp, at både de pågældende myndigheder, det høje folketing og offentligheden har krav på en udførlig redegørelse, og jeg håber, at den højtærede justitsminister på socialministerens vegne vil være i stand til at give denne redegørelse, så at offentligheden får større klarhed over afgørelsen og baggrunden for den.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Den af det ærede medlem hr. Gideon nævnte afgørelse, som socialministeriet traf den 30. september 1955, om hjælp i henhold til forsorgslovens § 281 angik et tilfælde, hvor en indkaldt værnepligtig havde indgået ægteskab med en enke, hvis tidligere mand var omkommet ved et ulykkestilfælde den 25. januar 1954. Hustruen, der havde 2 børn i det første ægteskab, fik efter mandens død i anledning af ulykkestilfæl-

det udbetalt en forsikring på 32 000 kr. samt forskellige andre beløb — ialt ca. 43 000 kr. Af disse penge var der 18 500 kr. tilbage i april måned 1955, da den værnepligtige henvendte sig om hjælp til hustruen, der på dette tidspunkt var gravid. Disse 18 500 kr. var anbragt i en ejendom, som hustruen kort forinden havde købt. Ca. 7 000 kr. var gået til mandens begravelse, betaling af gæld, anskaffelse af inventar o. lign., og godt 17 000 kr. var brugt af hende og de to børn til at leve for i tiden mellem januar 1954 og april 1955. Det er for disse 17 000 kr.s vedkommende — og ikke for de 43 000 kr. — at der kan rejses spørgsmål om et urimeligt forbrug.

Det sociale udvalg og amtet var af den opfattelse, at hustruen havde brugt for mange penge siden den første mands død. Der henvistes herved også til, at der, netop med henblik på mandens forestående indkaldelse til militærtjeneste, burde have været udvist mådehold med forbruget. Udvalget, hvis afgørelse amtet tiltrådte, ville derfor ikke imødekomme den værnepligtiges ønske om § 281-hjælp til hustruen. Da udvalget imidlertid måtte erkende, at hun faktisk var i trang, ydede det fra 3. juni 1955 hjælp til familien som kommunehjælp i henhold til forsorgslovens § 297.

Uanset det anførte mente socialministeriet imidlertid ikke, at der var hjemmel til at nægte pågældende hjælp i henhold til forsorgslovens § 281. Til nærmere begrundelse af denne afgørelse vil jeg gerne først minde om, at der i forsorgslovens særhjælpsafsnit gøres rede for en række situationer, i hvilke den hjælp, der kommer på tale, skal ydes ikke som kommunehjælp, men som særhjælp. Her drejede det sig om hjælp til en familie, hvis trang i første række skyldtes, at forsørgeren var indkaldt til militærtjeneste og således afskåret fra sin normale arbejdsindtægt. Denne situation er helt klart omfattet af særhjælpsbestemmelsen i forsorgslovens § 281. Nogen hjemmel til at undlade at anvende den findes ikke. Spørgsmålet er da, om der i selve bestemmelsen er åbnet adgang til at reagere mod et forbrug, der er så stort, at man må betragte det som medvirkende til en trangssituations opståen. Det er der ikke.